

DET HÄR GÄLLER

En guide över
reservofficerens
villkor

2026

FÖRBUNDET
RESERVOFFICERARNA

Till dig som är reservofficer

Svensk försvarsförmåga är beroende av dig som är reservofficer. Därför jobbar Förbundet Reservofficerarna för att underlätta för dig – före, under och efter tjänstgöring.

Vi är ett fackförbund anslutet till Saco och deltar i förhandlingsorganisationen OFR/S,P,O. Vi samarbetar tätt med Officersförbundet på central nivå inom OFR/O och gentemot Försvarsmakten inom OFR/O FM.

Vi företräder och stöttar medlemmarna i Sveriges reservofficerare (Sverof) och Svenska Marinens Reservofficersförbund (SMRO). Vi driver opinion och sprider information för att skapa ett bättre reservofficerssystem – för att undanröja hinder för tjänstgöring, förbättra villkoren och öka reservofficersyrkets attraktionskraft.

I Det här gäller har vi samlat fakta om viktiga villkor och avtal som gäller för dig som tjänstgör som reservofficer. Vi hoppas att den kommer till hjälp, men skulle du ha frågor eller funderingar är du alltid välkommen att kontakta oss. Denna version återspeglar läget den 2026-01-01.

På vår hemsida hittar du aktuella avtal, information och svar på vanligt ställda frågor:
reservofficerarna.se/rad-och-stod/

Kontakta oss gärna på kansli@reservofficerarna.se
Inte medlem än? Bli det på:
reservofficerarna.se/bli-medlem/

Innehållsförteckning

Anställning	06
Rättigheter och skyldigheter kring tjänstgöring	
Anställningsformer (RO1, RO2)	
Hur länge kan man jobba som reservofficer?	
Tjänstgöringsplan och tjänstgöringsorder	08
Avtal	08
Arbetsmiljö	10
Arbetsskador	11
Arbets tid och ersättning	12
Tjänstgöringspremie	16
Befordran	17
Omgalonerings	
Deltidsdiskriminering	19
Försäkringar	20
Kompetensutveckling	21
Lön	23
Pension	25
Reservofficersmedalj	26
Semester	28
Sjukdom	29
Tjänsteresa	30
Tjänsteställe i bostaden	
Boende	
Tjänstledighet	35
Student och reservofficer	36
Utlandstjänstgöring	37
Tränings skor	39
Under reservofficersutbildningen	40
Engagera dig i reservofficersrörelsen	42
Våra medlemsförmåner	42
Bli medlem	43
Kontakt	43

Anställning

Som reservofficer är du tillsvidareanställd i Försvarmakten. Du kan också ha en tillkommande visstidsanställning. Det går inte att enbart vara visstidsanställd som reservofficer.

Tidvis tjänstgörande

Alla reservofficerare är tillsvidareanställda militära tjänstemän. Som tillsvidareanställd har du skydd för anställningen enligt lagen (1982:80) om anställningsskydd (LAS).

Reservofficerare tjänstgör tidvis. Det innebär att anställningen består under hela anställningstiden men att du enbart tjänstgör under vissa perioder. Vanligtvis tjänstgör du på heltid under specificerade perioder, men det finns även möjlighet att tjänstgöra på deltid, både under kortare och längre perioder.

Hur mycket och när du ska tjänstgöra beror på Försvarmaktens behov liksom dina egna behov, förutsättningar och önskemål. Tjänstgöringen planeras i din tjänstgöringsplan.

Rättigheter och skyldigheter kring tjänstgöring

Du har ingen absolut rätt att tjänstgöra. Det är i slutändan Försvarmakten som beslutar om du ska erbjudas möjlighet att tjänstgöra. Beslut om tjänstgöring ska dock fattas objektivt och du ska inte utsättas för godtycke.

I allmänhet är du inte heller skyldig att tjänstgöra (under normala fredstida förhållanden). Skyldighet att tjänstgöra inträffar då:

- Försvarmakten utfärdat tjänstgöringsorder som du accepterat.
- Regeringen beslutat om beredskapstjänst för värnpliktiga.
- Allmän tjänsteplikt råder (under höjd beredskap, krig eller krigsfara).

RO1 – tjänstgöring i krigsbefattning (tillsvidareanställning)

När du tjänstgör i din tillsvidareanställning (RO1) är det i din nuvarande eller planerade krigsbefattning, eller kompetensutveckling i densamma.

Du kan också vara placerad i depå eller personalreserv, alltså utan planerad tjänstgöring eller befattning. Detta kallas ibland "nollavtal", vilket inte är en avtalsform utan ett uttryck för att ingen tjänstgöring är planerad.

RO2 – tillkommande anställning i grundorganisationen (visstidsanställning)

Du kan därutöver ingå avtal om en tillkommande visstidsanställning (RO2). Tjänstgöring som RO2 innefattar all annan militär tjänstgöring än RO1-tjänstgöring, såväl inom som utom Sverige, som officer eller specialistofficer i reserven.

Det finns en begränsning hur länge du kan jobba som RO2 i och med den så kallade 3/8-regeln (se nedan).

Hur länge kan man jobba som reservofficer?

Om varken du eller Försvarsmakten säger upp anställningen har du rätt att kvarstå i anställningen i enlighet med 32a § LAS. Den rätten gäller till och med den månad du fyller 69 år.

När den kalendermånaden har passerat har du en månads uppsägningstid och ingen företrädesrätt till återanställning. Om både du och Försvarsmakten vill, kan du dock fortsätta att vara anställd. Du kan dock bara vara krigsplacerad intill slutet av året du fyller 70 år. Läs mer under avsnittet *Pension*.

Vad är 3/8-regeln?

Av 18 § officersförordningen (2007:1268) framgår att en reservofficer får anställas högst tre år under en åttaårsperiod för en tillkommande visstidsanställning, utöver den tjänstgöring som följer av tillsvidareanställningen. Tjänstgöring i tillsvidareanställningen benämns RO1.

3/8-regeln träffar därmed tjänstgöring som RO2. Det första tjänstgöringsåret efter examen är undantagen från regeln.

3/8-regeln innebär att den totala anställningstiden för tillkommande visstidsanställningar inte får överskrida tre år under en rullande åttaårsperiod.

Regeln är ett hinder för Försvarsmakten, inte för dig som anställd. Om du erbjuds en anställning trots regeln kan du tacka ja till den utan hinder.

Tjänstgöringsplan

All (planerad) tjänstgöring som reservofficer ska regleras i en tjänstgöringsplan i god tid innan tjänstgöringen. I tjänstgöringsplanen ska det framgå när och hur du ska tjänstgöra som reservofficer under en överskådlig tid framöver.

En lämplig tid för tjänstgöringsplan är innevarande och nästkommande kalenderår (1–2 år framåt).

Tjänstgöringsplanen är ett dokument som tas fram i samråd mellan den enskilde reservofficern och chef och är en inriktning för hur tjänstgöringen är planerad. Det kan tillkomma tjänstgöring och planerad tjänstgöring kan ställas in.

Att ha en uppdaterad och korrekt tjänstgöringsplan är särskilt viktigt i dialogen med din civila arbetsgivare och ligger även till grund för eventuell löneutfyllnad.

En tjänstgöringsplan kan innehålla tjänstgöring som motsvarar en heltidstjänst, men också ingen planerad tjänstgöring alls. Tjänstgöringsplanen ska undertecknas av såväl Försvarsmakten som arbetstagaren.

Utifrån tjänstgöringsplanen ska Försvarsmakten utfärda en tjänstgöringsorder inför tjänstgöringen som du ska acceptera. Först därefter blir du bunden av överenskommelsen. Om tjänstgöringsplanen innehåller upp till 30 dagar sammanhängande tjänstgöring ska Försvarsmakten eftersträva en framförhållning om minst tre månader vid utskick av tjänstgöringsorder.

Avtal

Centrala avtal (staten)

Som reservofficer är du statligt anställd. Utgångspunkten för dina anställningsvillkor är Villkorsavtalet, det centrala kollektivavtalet som gäller för bl a officerare. Avtalet har träffats mellan Arbetsgivarverket och OFR/S,P,O.

Lokala avtal (Försvarsmakten)

Som anställd i Försvarsmakten finns även ett antal kollektivavtal som gäller hela myndigheten. Här är framför

allt arbetstidsavtalet och rörlighetsavtalet tillämpliga, men listan är lång. I många fall ersätter de lokala avtalen bestämmelser i de centrala avtalen. Aktuella lokala avtal hittar du i FAS (Försvarsmaktens Avtalssamling) på vår hemsida.

Förbandsavtal (OrgE)

Ditt förband kan också omfattas av lokala överenskommelser som gäller för enbart ett eller ett fåtal förband. Dessa sluts i förekommande fall mellan den lokala officersföreningen och Försvarsmakten (genom OrgE). Det finns ingen heltäckande sammanställning över alla lokala avvikelser. Hör med den lokala officersföreningen om du är osäker på vad som gäller.

Reservofficersavtalet

För reservofficerare gäller även ett särskilt kollektivavtal – Reservofficersavtalet – som reglerar vissa frågor som enbart berör reservofficerare. Här regleras tjänstgöringsformer (RO1 och RO2), lönesättning, tjänstgöringsplan, listplanering, tjänstgöringspremie med mera. Du hittar avtalet på vår hemsida.

Samma villkor, men annorlunda

Generellt gäller att du som reservofficer ska ha samma villkor som motsvarande yrkesofficer har.

Reservofficerare är officerare eller specialistofficerare som tjänstgör på deltid. Det är olagligt att diskriminera arbetstagare på grund av att de arbetar deltid enligt lagen (2002:293) om förbud mot diskriminering av deltidsarbetande arbetstagare och arbetstagare med tidsbegränsad anställning. Det innebär inte att alla skillnader är otillåtna, men att osaklig och negativ särbehandling är det.

Ett antal skillnader mellan yrkes- och reservofficerares villkor är:

- ➔ **Reservofficeren har rätt till en tjänstgöringspremie om två prisbasbelopp när du har tjänstgjort tolv månader – läs mer under avsnittet om *Tjänstgöringspremie*.**

- Reservofficeren har tjänsteställe i bostaden – läs mer under avsnittet *Tjänsteresor*.
- Reservofficerens lön i RO1-anställningen räknas upp automatiskt med parternas framförhandlade löneuppräknings (oenighetsvärde, RALS) – läs mer under avsnittet *Lön*.
- Reservofficerare som tjänstgör i RO1 ingår i PA16 avd I oavsett ålder – läs mer under avsnittet *Pension*.

Därtill gäller vissa särskilda regler för personal som tjänstgör under kortare perioder (ex. under 30–90 dagar), vilket reservofficerare ofta, men inte alltid, gör. Exempelvis utgår ersättning för FMD helt i pengar och semester läggs normalt ut i anslutning till tjänstgöringen.

Arbetsmiljö

Arbetsmiljön är allt som påverkar hur du har det på jobbet, från hur bra utrustningen sitter till att arbetstiderna är rimliga. Ett fungerande arbetsmiljöarbete är avgörande för att säkerställa arbetsförhållanden som förebygger ohälsa på jobbet och gör att alla går hem friska därifrån.

Arbetsmiljöansvar och skyddsombud

Arbetsgivaren är ansvarig för arbetsmiljön. Ansvaret innebär en skyldighet att tillse att arbetsmiljön är god och att ingen blir sjuk, skadar sig eller dör på grund av sitt arbete. Det gäller alla i verksamheten, oavsett arbetsuppgifter.

För att vaka över arbetsgivarens uppfyllnad av arbetsmiljöansvar finns skyddsombud som utses av arbetstagarorganisationerna lokalt, alltså de lokala officersföreningarna.

Om du upplever brister i arbetsmiljön, tveka inte att ta upp dessa med chef, skyddsombud eller lokala fackliga företrädare.

Om bristerna innebär allvarlig fara för liv och hälsa kan verksamheten avbrytas genast genom skyddsstopp.

Arbetsskador

En arbetsskada är något du råkar ut för i samband med ditt arbete. Det kan vara en olycka, till exempel att du ramlar, slinter med ett verktyg eller råkar ut för hot, våld eller rån. Det kan också vara ett så kallat färdolycksfall, att du skadar dig på väg till eller från arbetet.

Om du får en sjukdom som beror på något skadligt i din arbetsmiljö så kan även det räknas som en arbetsskada, till exempel eksem, hörselskada eller ledbesvär.

Arbetsgivaren är alltid skyldig att se till att arbetet kan utföras utan risk för ohälsa eller olycksfall. Om det värsta skulle ske och en olycka ändå inträffar har du rättigheter och försäkringsskydd genom anställningen.

Som statligt anställd omfattas du av PSA, avtal om ersättning vid personskada. Försäkringen administreras av AFA Försäkring. Läs mer om försäkringen på AFA:s hemsida.

Avtalet ger dig rätt till följande ersättningar:

- inkomstförlust
- kostnader
- sveda och värk
- bestående besvär
- ärr.

Om du råkar ut för ett olycksfall i arbetet eller lider annan arbetsskada ska arbetsgivaren anmäla detta till Försäkringskassan och Arbetsmiljöverket. Din närmaste chef ska också tillse att händelsen rapporteras i Försvarmaktens avvikelserapporteringssystem.

Arbetsgivaren ska informera dig om dina rättigheter vid arbetsskada och ge dig stöd för att få rätt ersättningar. Normalt kommer du att behöva visst stöd från FM. Arbetsgivaren har också rehabiliteringsansvar och ska sörja för att du kan återgå i arbetet.

Anmäl skadan till AFA Försäkring

Du som anställd ska anmäla arbetsskadan till AFA Försäkring. Gör det så snart som möjligt, även om du inte vet exakt vilka ersättningar du kan ha eller har rätt till. Att ha anmält och informerat direkt underlättar processen längre fram. Anmälan görs via AFA Försäkrings hemsida.

Dokumentation

Kom ihåg att spara läkarintyg, kvitton och andra handlingar som har med skadan att göra.

Arbetstid

I din tjänstgöringsplan ska arbetstiden för den planerade tjänstgöringsperioden framgå. Då reservofficeren ofta arbetar koncentrerat under sina tjänstgöringar behöver arbetstid läggas ut efter att man avslutat tjänstgöringen (för att exempelvis kompensera arbete över helger och inrymma intjänade semesterdagar). Tjänstgöringsplanen är dock bara en grov uppskattning.

Arbetstidens planering (lista)

I samband med tjänstgöringsordern ska Försvarmakten tydliggöra villkoren för tjänstgöringen.

Arbetstidsmålet är 40 timmar/vecka. Hur arbetstiden ska förläggas, liksom eventuell jour och FMD, bestäms i en så kallad lista. Listan fastställs lokalt på förbandet (OrgE) i överenskommelse med de lokala fackliga företrädarna. Den lokala officersföreningen förhandlar för din räkning inom ramen för OFR/O FM.

Utgångspunkten är att arbetsuppgifterna ska förläggas inom ramen för ordinarie arbetstid. I den mån det inte är möjligt kan arbetstiden förlängas (övertidsersättning tillkommer), förläggas till obekväm arbetstid (OB-ersättning tillkommer) eller kompletteras med olika tillägg för viss tjänstgöring där du delvis står till arbetsgivarens förfogande (jour, beredskap).

Om arbetstiden inte kan planeras i detalj kan du planeras med FMD. Då utbetalas extra ersättningar.

Veckovila

Utgångspunkten är att du ska ha rätt till minst elva timmars dygnsvila och 36 timmars veckovila.

För veckovila gäller allmänt att två sjudagarsperioder kan slås samman om 72 timmars sammanhängande veckovila förläggs i slutet på den sammanslagna perioden (elva tjänstgöringsdagar + tre lediga dagar).

Om du tjänstgör mer än elva dagar i sträck (exempelvis i samband med en längre övning) utgår ersättning för utebliven veckovila med 1 000 kr/dygn (för hela perioden). Du är dessutom tillförsäkrad ledighet i proportion till periodens längd efter perioden tagit slut.

Tillägg

När du arbetar på obekvämt arbetstid eller på annat sätt arbetar under vissa särskilda former finns en rad olika tillägg och ersättningar som kan komma i fråga. Vid övningar och insatser gäller ibland också s k Försvarsmaktsdygn (FM-dygn, FMD).

Försvarsmaktsdygn

Försvarsmaktsdygn (FMD) är en schablonersättning som utgår i stället för andra arbetstidsberoende ersättningar. Det innebär i praktiken att du står till arbetsgivarens förfogande hela dygnet. Det är vanligt att du tjänstgör med FMD på övningar eller när arbetet inte kan tidplaneras. FMD kallas ibland "fältdygn", "övningsdygn" eller "ÖD".

Du som tjänstgör under en period kortare än 30 dagar i följd ersätts helt i pengar. Du som tjänstgör längre än 30 dagar i följd ersätts dels i kompensationsledighet, dels i pengar. Ersättning utgår med en krontalsbestämd ersättning (1 300 kr) och åtta timmars kompensationsledighet (4,6 procent av l-lön per dag) per dygn. Du får dessutom lön för en vanlig arbetsdag.

Efter tio genomförda FMD på ett år ersätts även de som tjänstgör mer än 30 dagar i följd delvis i pengar (4 timmars kompensationsledighet + 2,3 procent av I-lön per dag).

Om FMD-tjänstgöringen inte var planerad (fastställd i lista) ersätts du enligt reglerna om uppkommet FMD. Den krontalsbestämda ersättningen är då 1 700 kr/dygn (2 000 kr/dygn som infaller på lör-, sön- eller helgdag).

Obekväm arbetstid (OB)

Obekväm arbetstid är normalt kvällar, nätter och helger. Du får då ett tillägg på din lön för den arbetstid som förlagts till respektive kategori av OB.

- Mån-tors (19-22): **30 kr/tim**
- "Helg" (fre kl. 19 till mån kl. 07): **80 kr/tim**
- "Storhelg" (kl. 19 dag före långfredagen, pingstafton, midsommarafton, julafton eller nyårsafton till kl. 07 efterföljande vardag): **120 kr/tim**
- Trettondedag jul, första maj, Kristi himmelsfärdsdag och nationaldagen räknas i sammanhanget som lördagar, dvs OB-tillägg för "helg" utgår från kl. 19 dagen innan.

Jour och beredskap

Jour och beredskap är olika system där arbetstagaren står till arbetsgivarens förfogande för att eventuellt utföra arbete.

Vid jour är arbetstagaren mer "beredd" och kan ex. befinna sig på arbetsplatsen i ett vilorum eller möjligen i hemmet. Arbetstagaren ska då kunna påbörja arbete mer eller mindre direkt.

Vid beredskap är arbetstagaren mindre "beredd" och befinner sig normalt i hemmet eller på överenskommen plats. Arbetstagaren ska efter besked inställa sig på arbetsplatsen, varefter arbetstid börjar räknas.

En tumregel för distinktionen mellan jour och beredskap är att arbetstagaren ska vara beredd inom minuter vid jour, och inom en eller några timmar vid beredskap.

Omplanering

Om en fastställd lista behöver ändras utan att du själv ber om det innebär det att din fritid inskränks. Du erhåller då omplaneringstillägg om 1 200 kr/vecka.

Om jour eller beredskap uppkommer till följd av omplanering utgår ersättning enligt reglerna om uppkommen jour respektive uppkommen beredskap. Dessa ersätts med 450 respektive 600 kr/dygn som berörs (räknas per påbörjat dygn).

Sjöarbetsavtalet

För vissa av marinens sjögående förband (Första ubåtsflottiljen, Tredje och Fjärde sjöstridsflottiljerna) finns ett särskilt avtal med ett antal större avvikelser från de lokala avtalen.

Ett urval av särskilt viktiga villkor som avviker från det lokala (FM-gemensamma) arbetsavtalet är:

- Sjödygn
- Vakt dygn
- Utebliven veckovila

Sjödygn

Under sjödygn står du till arbetsgivarens förfogande för att utföra arbete under ett helt dygn. Arbetsgivaren svarar för erforderlig dygnsvila. Trots namnet gäller sjödygn oavsett om verksamheten bedrivs till sjöss eller i land.

Du erhåller som regel 14 timmars arbetstidsavräkning (eller tio timmars arbetstidsavräkning + 2,3 procent av l-lön) samt en krontalsbestämd ersättning.

För vardag utgår ersättning med:

- Dygn 1–10: 1 050 kr/dygn
- Dygn 11–15: 1 575 kr/dygn
- Fr o m dygn 16: 2 100 kr/dygn

Under helg utgår dubbel ersättning. För storhelg (påsk, pingst, nationaldag, midsommar, jul, nyår) utgår helgsjödygn + 1 400 kr/dygn.

Vid uppkommet sjödygn utgår viss arbetstid som övertid.

Vaktdygn

Under vaktdygn står du till arbetsgivarens förfogande för att utföra vakttjänst. Du erhåller då arbetstidsavräkning enligt en särskild beräkningsmodell (vaktnyckel) och dessutom en krontalsbestämd ersättning.

→ Vardag: 1 050 kr/dygn

→ Helg: 2 100 kr/dygn

→ Storhelg: 4 200 kr/dygn

Vid del av vaktdygn minskas ersättningen. Vid uppkommen/ oplanerad vakt tillkommer en extra ersättning.

Utebliven veckovila

Normalt ersätts alla dygn under en längre tjänstgöringsperiod utan veckovila (tolv dygn eller fler) med 1 000 kr/dygn. Ledighet efter tjänstgöringen tillförsäkras i proportion till periodens längd. Enligt sjöarbetstidsavtalet utgår ersättning enligt följande tabell:

Tjänstgöring	Ersättning per dygn (alla dygn)
12–14 dygn	900
15–21 dygn	1 200
22– dygn	1 600

Tjänstgöringspremie

Från 2010 och framåt har du rätt till reservofficerspremie. Tjänstgöringspremier har funnits i olika former även tidigare. Premien motsvarar två prisbasbelopp. Prisbasbeloppet fastställs av regeringen varje. För 2026 är prisbasbeloppet 59 200 kr. Premien är alltså 118 400 kr för 2026. Premien är skattepliktig eftersom det gäller ersättning för arbete.

Reservofficerspremien regleras i Reservofficersavtalet, som är giltigt sedan den 1 juli 2023. Kollektivavtalet ersätter de tidigare reglerna i 15 § officersförordningen. Rätten till premie gäller tills vidare. För att ha rätt till premien krävs tolv månaders (365 dagars) tjänstgöring som reservofficer efter

officersexamen. I dessa dagar ingår även tid som lagts ut för ledighet och semester. All tjänstgöring sedan 2010 räknas.

Du kan bara få premien om två prisbasbelopp en gång.

Du som är pensionerad yrkes- eller reservofficer (och därefter återanställd) kan inte få premien. Du som är förtidsavgången yrkesofficer kan få premien.

Har du tjänstgjort som reservofficer i minst tolv månader?

Vänd dig till din chef för att få premien utbetalad. Se till att belägga hur mycket du tjänstgjort, ex. genom att bifoga ett mejl från HR-avdelning eller FM HRC. Om du inte vet hur mycket du har tjänstgjort, kan du kolla med din lokala HR-avdelning/HR C.

FM HRC nås på:

hr-direkt@mil.se eller 08-514 393 00

Befordran

Befordran innebär att du ges en högre tjänstegrad.

Det är en viktig del av den militära karriären och en praktisk förutsättning för att bestrida befattningar på högre nivå.

Reservofficerare följer samma befälssystem som yrkesofficerare, men vissa avvikande regler gäller för befordran.

Begreppet reservofficerare innefattar både officerare i reserven (OFF/T) och specialistofficerare i reserven (SO/T).

Officerare i reserven anställs med fänriks grad (RO/Fk) och specialistofficerare i reserven anställs med sergeants grad (RO/Serg).

Grundläggande krav för befordran

För att befordras krävs generellt att du:

- tjänstgjort i Försvarmakten i sådan omfattning att värdering avseende lämplighet, kunskaper och färdigheter kunnat genomföras,

- bedöms vara lämplig för befordran,
- innehar de kunskaper och färdigheter som krävs för den högre tjänstegraden, och
- uppfyller tidskraven.

Arméns riktlinjer anger att reservofficerare ska ha tjänstgjort minst 15 dagar per år för att ha anses fullgjort tidskraven.

Befordran – officer

För officerare är akademisk examen, ledarskap och taktisk förståelse styrande för befordran och planering mot högre befattningsnivåer.

För befordran till löjtnant krävs akademisk examen på grundnivå (180 hp/120 p motsv.). Arméns riktlinjer anger att fänriken ska ha varit utnämnd i minst två år och tjänstgjort minst 30 dagar som fänrik.

För befordran till kapten gäller de allmänna befordringskraven. Arméns riktlinjer anger att löjtnanten ska ha varit utnämnd i minst två år och tjänstgjort minst 30 dagar som löjtnant.

För befordran till major/örlogskapten krävs genomgången befordringsutbildning, TSK (Taktisk stabskurs). Arméns riktlinjer anger att kaptenen ska ha varit utnämnd i minst två år och tjänstgjort minst 30 dagar som kapten.

För befordran till överstelöjtnant/kommendörkapten (och högre nivåer) krävs akademisk examen på avancerad nivå (magister- eller masterexamen motsv.). Befordran sker i den mån reservofficeren ska placeras i en högre befattningsnivå än nuvarande tjänstegrad.

Befordran – specialistofficer

För specialistofficerare är kunskaper, systemförståelse och erfarenhet inom eget fack- och funktionsområde styrande för befordran och planering mot högre befattningsnivåer.

Tidskraven som gäller är minst två år för att befordras från sergeant till översergeant (fyra år enligt arméns riktlinjer), minst fyra år för att befordras från översergeant till fanjunkare.

Arméns riktlinjer anger att reservofficerare normalt inte kan befordras till överfanjunkare och högre.

Omgalonerings

Omgalonerings innebär byte av personalkategori inom personalgrupp: från officer i reserven (OFF/T) till specialistofficer i reserven (SO/T) eller vice versa.

Tvingande omgalonerings

I underlaget till beslut om införande om trebefälssystem utesluts reservofficerare uttryckligen från omgalonerings. Om du blir placerad i en annan befattning utan att ha sökt den själv behöver du inte omgalonerats.

Om du däremot själv ansöker om en befattning med annan personalkategori kan Försvarsmakten ställa sådant krav att du ska byta personalkategori för att få tjänsten. Det innebär normalt att du som är officer utan akademisk examen omgalonerats till specialistofficer.

Frivillig omgalonerings

Om du är specialistofficer i reserven (SO/T) och har en akademisk examen om minst 180 hp kan du byta personalkategori till officer i reserven (OFF/T).

Du har inte automatiskt rätt att byta personalkategori, men för dig som har en akademisk examen är det normalt ett logiskt och fördelaktigt steg att ta.

Ett bra första steg är att ta kontakt med din chef och anmäla intresse. Passa på att beskriva vad du gör civilt.

Deltidsdiskriminering

Som reservofficer ska du inte särbehandlas negativt jämfört med en yrkesofficer i motsvarande situation.

Deltidsdiskriminering är otillåtet

Diskriminering av deltids- och visstidsanställda är förbjudet enligt lag (2002:293) om förbud mot diskriminering

av deltids- arbetande arbetstagare och arbetstagare med tidsbegränsad anställning; 2002 års lag.

Av 2002 års lag framgår att det är förbjudet att diskriminera arbetstagare på grundval av arbetstidsmått utan sakliga skäl.

Diskriminering innebär negativ särbehandling av individer på grund av viss egenskap eller grupptillhörighet, dvs att vissa arbetstagare behandlas sämre än andra på grundval av vissa diskrimineringsgrunder. De allmänna diskrimineringsgrunderna är funktionsnedsättning, kön, könsöverskridande identitet, sexuell läggning, etnicitet, ålder och religion.

Diskriminering på dessa grunder är förbjuden i allmänhet och regleras i diskrimineringslagen (2008:567).

Reservofficerare är deltidсанställda

Reservofficerare tjänstgör tidvis men är anställda över tid. Det innebär att reservofficerare ibland arbetar heltid, ibland arbetar deltid och ibland inte arbetar alls i Försvarsmakten – men anställningen består hela tiden. Arbetsdomstolen har i ett avgörande (AD 2024 nr 53) klarlagt att reservofficerare är deltidсанställda i 2002 års lags mening.

Var uppmärksam och markera mot otillåten särbehandling!

Försäkringar

Under tiden som du tjänstgör som reservofficer har du samma försäkringsskydd som övrig anställd personal i Försvarsmakten. Försäkringarna täcker framför allt skador vid arbetsolycksfall, tjänsteresa, utlandsstationering, i trafiken eller om du skulle avlida.

TGL-S (Statens tjänstegrupplivförsäkring)

TGL-S ger dina efterlevande ett grundskydd om du skulle dö. Motsvarigheten i privat sektor heter TGL och medger i stort motsvarande skydd. Ersättningarna reduceras kraftigt om du inte jobbar mer än 16 timmar per vecka.

Som reservofficer får du normalt skyddet genom din civila anställning. Om du tillfälligt jobbar mer i Försvarsmakten är

du dock försäkrad på lika villkor som kontinuerligt tjänstgörande.

PSA (Avtal om ersättning vid personskada)

PSA ger dig rätt till ersättning vid arbetsskada, bland annat för inkomstförlust, sveda och värk samt direkta kostnader.

Trafikförsäkring

Försvarmaktens fordon är försäkrade hos Kammarkollegiet. Vid skada i trafik med Försvarmaktens fordon sker skadereglering gentemot Försvarmakten.

Vid skada i trafik (i tjänsten) med privat fordon gäller trafikförsäkringen för fordonet i fråga.

Tjänstereseförsäkring

Vid tjänsteresa, inrikes och utrikes, gäller den statliga tjänstereseförsäkringen för dig som anställd. Försäkringen hanteras av Kammarkollegiet.

Tjänstereseförsäkringen är även aktuell då du deltar i internationella insatser.

Kompetensutveckling

Kompetensutveckling är en av frågorna du löpande bör diskutera med din chef. Kompetensutvecklingen ska göra dig ännu bättre i din nuvarande eller framtida/kommande befattning.

Som reservofficer har du mycket att bidra med från din civila karriär och utbildning. Se till att synliggöra vad du kan och har gjort för att underlätta för att Försvarmakten drar nytta av dina kompetenser. Din främsta kompetensutveckling sker ju faktiskt utanför Försvarmakten.

En viktig utgångspunkt för planeringen av framtida kompetensutveckling är medarbetarsamtalet.

Medarbetarsamtal

Som anställd i Försvarsmakten ska du årligen ha ett medarbetarsamtal med din chef.

Om du tjänstgör en längre period (mer än 90 dagar) ska du ha medarbetarsamtal på samma villkor som övriga medarbetare. Om du tjänstgör mindre än 90 dagar i sträck så kan det fortfarande vara aktuellt att ha ett medarbetarsamtal, men innehållet anpassas efter de individuella förutsättningarna.

Medarbetarsamtalet är en viktig utgångspunkt för planering av framtida karriärplanering och kompetensutveckling.

För dig som tjänstgör en längre period som RO2 (mer än nio månader) är medarbetarsamtalet viktigt för löneredovisningsprocessen.

För dig som enbart tjänstgör inom RO1 räknas lönen upp automatiskt, men medarbetarsamtalet är ändå viktigt – bland annat för att diskutera kompetens- och karriärutveckling.

Kurser vid FHS

En av kurserna som finns är Taktisk stabskurs (TSK) som ges vid Försvarshögskolan (FHS). TSK är befodringsutbildning för befördran till major eller örlogskapten. Kursen är normalt förlagd dels i Stockholm, dels genom praktiska moment på övningar/förband.

En annan kurs är Strategisk reservofficerskurs (SROK), som också ges vid FHS.

SROK är inte befodringsutbildning, men genomgås vanligen för att komma i fråga för befördran som överstelöjtnant/kommendörkapten samt Natokurser. Genomgången TSK är ett krav för antagning.

Deltagande vid TSK och SROK är avgiftsfritt för dig och utbildningen genomgås på arbetstid. När du går TSK är du inte arbetstidsreglerad, dvs ersättning för FM-dygn vid övningar mm utgår inte. I övrigt betraktas deltagande som vilken annan tjänstgöring som helst (regler om tjänsteresa, pension och premie gäller som vanligt).

Lön

Individuell lönesättning gäller. Du ska lönesättas utifrån sakliga grunder, alltså ansvar, arbetsuppgifternas svårighetsgrad samt din skicklighet och dina resultat i förhållande till målen.

Tillgång och efterfrågan på just din kompetens påverkar lönen. Lönenivån kan också skilja sig mellan olika förband. Lågsta lönen för officerare (och specialistofficerare) är 30 000 kr/mån. Lönerna räknas upp i enlighet med centrala och lokala villkorsförhandlingar. När du tjänstgör i din krigsbefattning (RO1) har du en lön som räknas upp automatiskt. 2025 års löner räknas upp med 3,4 % (verkställs i början av 2026). 2026 års löner räknas upp med 2,9 % per 2026-10-01. 2026 års löner revision verkställs under månaderna efter ikraftträdandet (vintern 2026/27). Som lägst räknas RO1-lönerna upp med det oenighetsvärde som följer av RALS.

Om du byter befattning ska ny lön sättas utifrån den nya befattningens krav på ansvar och svårighetsgrad.

Du ska inte ha lägre lön än en yrkesofficer i samma befattning skulle haft.

Kalenderdaglön och arbetsdaglön

För dig som inte tjänstgör en hel månad beräknas din lön på två olika sätt beroende på hur lång din aktuella tjänstgöringsperiod är.

Om du tjänstgör färre än fem dagar (0–4 dagar) utgår fast arbetsdaglön, 4,6 procent av I-lön per dag. Om du tjänstgör fem dagar eller fler utgår kalenderdaglön, 3,3 procent av I-lön per dag.

Lokal förhandling

Arbetet med löner sker lokalt, i förhandlingar mellan den lokala officersföreningen och förbandet. Lönerna kan skilja sig mellan organisationsenheterna, så hör med den lokala officersföreningen vilken lön som gäller för kollegor med samma befattning som du erbjuds.

Arbetet med löner mynnar ut i lokala lönemålbilder som är partsgemensamma riktlinjer för vilken lön som borde gälla för respektive befattning. Genom att jämföra med lönemålbil-

derna får du ett hum om hur din aktuella eller föreslagna lön förhåller sig till riktvärdena. Lönemålbilderna är inte bindande.

I slutändan innebär individuell lönesättning en individuell förhandling. Be alltid om ett lönesamtal inför att du anställs, byter befattning eller misstänker att du har felaktig lön. Tänk också på att du kan ha halkat efter vad gäller lön om du inte har tjänstgjort på länge.

Lön inom ramen för tillkommande visstidsanställning (RO2)

När du tjänstgör som RO2 är det en visstidsanställning som ligger utanför din tillsvidareanställning. Inför tjänstgöringen ska du och din chef komma överens om en lön. Det är anställningsavtalet som helt och hållet ligger till grund för lönen inom RO2-anställningen.

Om anställningen varar längre än nio månader och du tjänstgjort längre än nio månader med oförändrad lön, ingår du i den ordinarie lönerevisionen för det fall du är anställd när den äger rum. Lönerevisionen sker då individuellt, inte automatiskt.

Beroende på arbetsuppgifter kan lönen för tjänstgöring i RO2-anställningen skilja sig från den du får vid tjänstgöring i din RO1-anställning.

Har jag rätt till löneutfyllnad från min civila arbetsgivare?

Det finns ingen generell rätt till löneutfyllnad för reservofficerare.

Är du anställd inom staten får du 100 procent löneutfyllnad när du tjänstgör som reservofficer (inom ramen för krigsbefattning, RO1, och upprättad tjänstgöringsplan). Löneutfyllnad utbetalas högst 25 dagar per kalenderår. Löneutfyllnad täcker upp skillnaden mellan civil och militär grundlön (fast lön) under tiden du är ledig med löneavdrag från den civila arbetsgivaren.

Är du anställd i privat sektor eller i kommun/region har du generellt inte kollektivavtalad rätt till löneutfyllnad. Vissa företag fyller däremot ut sina reservofficerares löner helt eller delvis på eget initiativ.

Pension

När du tjänstgör som reservofficer tjänar du in till din pension som i vilken annan anställning som helst.

Tjänstepension som reservofficer

Som anställd i staten har du rätt till tjänstepension enligt pensionsavtalet PA16. Du har rätt till tjänstepension för all RO-tjänstgöring. Detta har gällt sedan 2016.

Tjänstepension är antingen förmånsbestämd (där arbetsgivaren utlovar en viss andel av slutlön till din pension och anpassar avsättningen) eller premiebestämd (där arbetsgivaren utlovar en viss avsättning och pensionens storlek beror på hur kapitalet växt).

Du som är född före 1988 omfattas normalt av PA16 avdelning II medan du som är född 1988 eller senare tillhör PA16 avdelning I. Avdelning I är helt premiebestämd, medan avdelning II delvis är förmånsbestämd.

För reservofficerare gäller särskilda regler. Tjänstgöring som RO1 omfattas av PA16 avdelning I oavsett hur gammal du är. Tjänstgöring som RO2 omfattas däremot av PA16 avdelning II om du är född 1987 eller tidigare.

Premien för avdelning I är 6 procent på alla skattepliktiga ersättningar fördelat på tre olika försäkringar. För lönedelar över 7,5 inkomstbasbelopp är avsättningen 31,5 procent. För avdelning II är premien 4,5 procent på de premiebestämda delarna utöver den förmånsbestämda delen.

Pensionering som reservofficer

Du har rätt att kvarstå i anställningen till och med den månad du fyller 69 år. Därefter kan Försvarsmakten säga upp dig utan vidare skäl. När månaden har passerat har du en månads uppsägningstid och inte längre någon företrädesrätt till återanställning.

Om både du och Försvarsmakten vill, kan du dock fortsätta att vara anställd.

Om du kvarstår i anställningen omfattas du av reglerna om allmän tjänsteplikt enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt intill slutet av året du fyller 70. Efter det kan du inte tjänstgöra som reservofficer.

I vissa förmånsbestämda tjänstepensionsavtal finns begränsningar i hur mycket du får jobba eller tjäna och fortfarande få ut tjänstepension. Det kan göra att det blir ofördelaktigt att tjänstgöra som reservofficer. Detta är förhållandevis ovanligt. Kontrollera med din pensionsförvaltare vad som gäller för dig.

Reservofficersmedalj

Reservofficersmedaljen är instiftad av överbefälhavaren och tilldelas av förbandschef (C OrgE). Medaljen tilldelas efter 30 års anställning som reservofficer. Endast anställningstid som reservofficer räknas. Anställningstid i andra militära personalgrupper, ex. tid som yrkesofficer, kan inte tillgodoräknas.

Tilldelning och utformning av medaljen

Reservofficersmedaljen (FMresoffGM) är av 8:e storleken. Medaljen utförs i förgylld brons (guld).

Utdelning av medaljen

Chef för organisationsenhet beslutar om tilldelning av medalj. Medaljen kan bara tilldelas en gång. Medaljen utdelas vid lämplig ceremoni i nära anslutning till att beslut om tilldelning har fattats.

Semester

Precis som i andra anställningar har du rätt till semester som reservofficer. Hur den beräknas och förläggs kan skilja sig från vad du är van vid från ditt civila arbete.

Semesterrätt

Enligt semesterlagen har du rätt till 25 semesterdagar med lön per år. Som statligt anställd har du rätt till mer semester. Hur mycket beror på din ålder. I Försvarsmakten tillämpas timsemester.

Antalet semesterdagar och -timmar för ett helt kalenderår:

Ålder (år)	Semester (dagar)	Semester (timmar)
t. o. m. 29	28	224
30 t. o. m. 39	31	248
fr. o. m. 40	35	280

Med ålder avses det år du fyller den aktuella åldern. Din semesterrätt beror också på hur stor del av året du tjänstgjort. Utgångspunkten för semesterrätt enligt ovan är att du tjänstgjort på heltid. Tjänstgör du mindre än heltid multipliceras kvoten av din tjänstgöringstid och 365 med ditt antal semestertimmar. Produkten blir din intjänade semester för tjänstgöringsperioden i fråga.

I staten är intjänandeår och semesterår detsamma som kalenderår.

Semesterlön

Vid uttag av semester har du rätt till semesterlön. Den består av din lön och semestertillägg.

Semestertillägg är en viss procentsats som beräknas på din lön och dina rörliga tillägg som du haft under förra året.

Semestertillägget är 0,061 procent av din l-lön per dag.

För rörliga tillägg utgår semesterersättning om 0,060 procent av produkten av dina berättigade semestertimmar (224,

248 eller 280) och dina rörliga tillägg (exempelvis FMD, övertid, OB). Detta tillägg betalas normalt ut i juni efterföljande år.

Semesterns förläggning

För reservofficerare som tjänstgör i RO1-anställning ska semester läggas ut i takt som den tjänas in. Längden på tjänstgöringen påverkar hur mycket semester du tjänar in. Den läggs vanligtvis ut i anslutning till avslutad tjänstgöring utefter hur många hela semesterdagar som tjänats in (som huvudregel, om inte arbetsgivare och arbetstagare kommer överens om annat).

För reservofficerare som tjänstgör i RO2-anställning hanteras semesterns förläggning på samma sätt som för övrig visstidsanställd personal. Den ska då planeras av arbetsgivaren, i dialog med arbetstagaren, så att fyra veckors sommarsemester kan tillgodoses (som huvudregel).

När väl arbetsgivaren lagt ut semester är beslutet bindande för arbetsgivaren, för att du ska kunna förhålla dig till detta och planera för egen del. Om du och arbetsgivaren vill, kan ni komma överens om att flytta semestern mot att arbetsgivaren i tillägg betalar ersättning i pengar till dig. För flytt av dagar i ej påbörjad semesterperiod utgår 1549,74 kr per semesterdag (2026). För flytt av dagar i påbörjad semesterperiod (avbruten semester) utgår 2272,94 kr per semesterdag (2026).

Sjukdom

Anmäl sjukfrånvaro

Om du blir sjuk och inte kan arbeta ska du så snart som möjligt anmäla detta till arbetsgivaren. Från och med den åttonde dagen i en sjukperiod måste du kunna styrka sjukdomen med ett läkar- eller tandläkarintyg som visar att du är oförmögen att arbeta. Intyget ska också ange sjukperiodens längd.

Om du blir sjuk igen inom fem kalenderdagar från det att din tidigare sjukperiod avslutades, räknas detta som en fortsättning på den tidigare sjukperioden när det gäller karensavdrag, ersättningens storlek och sjuklöneperiodens längd.

Sjuklön och karensavdrag, dag 1–14

Från dag 1–14 som du är sjuk erhåller du sjuklön från din arbetsgivare. Sjuklönen är 80 procent av lönen. Från sjuklönen görs ett karensavdrag som schablonmässigt är åtta timmar.

Sjukpenning och sjukpenningtillägg, dag 15–365

Om du är sjuk mer än 14 dagar och inte längre får sjuklön från arbetsgivaren kan du få sjukpenning från Försäkringskassan. Sjukpenningen du får motsvarar 80 procent av din sjukpenninggrundande inkomst upp till tio prisbasbelopp.

Arbetstagare med årslön upp till tio prisbasbelopp (basbeloppstaket) får utöver sjukpenningen ett sjukpenningtillägg om 10 procent av lönen från arbetsgivaren. Arbetstagare med årslön över basbeloppstaket får utöver sjukpenningen 10 procent av lönen upp till basbeloppstaket (10 prisbasbelopp) och 87,6 procent på lönedelar över basbeloppstaket från arbetsgivaren.

Tjänsteresa

I allmänhet gäller att tjänsteresa är en arbetsuppgift som alla andra. Det är arbetsgivaren som står för reskostnaderna och du som arbetstagare är som regel skyldig att åka på tjänsteresa som vilken annan arbetsuppgift som helst.

I allmänhet gäller också att tjänsteresan ska rymmas inom din vanliga arbetstid. Förläggs resan utanför arbetstid erhåller du tillägg, såsom ersättning för övertid, obekvämt arbetstid m m.

Tjänsteresor bör planläggas i god tid i samråd med berörd arbetstagare. Resorna planläggs så att arbetstagaren är borta från sitt tjänsteställe och sitt hem kortast möjliga tid.

Restid

Utgångspunkten är att tjänsteresa genomförs på arbetstid. Det är emellertid upp till arbetsgivaren att bedöma om resa ska ske på arbetstid (vilket lämnar mindre tid till arbete) eller utanför arbetstid (vilket ersätts med restidsersättning).

Om resa sker utanför arbetstid erhåller arbetstagaren

restidsersättning om 1/175 av l-lön per timme (normal timlön). Restidsersättning utgår inte i vissa fall, ex. mellan 24–06 om du har sovkupé på tåg eller sovhytt på fartyg.

Restidsersättning utgår utifrån faktiska omständigheter (exempelvis om du blir försenad). Det är arbetsgivaren som ska planera så att krav på vecko- och dygnsvila tillgodoses.

Tjänsteställe i bostaden

Alla reservofficerare, oavsett tjänstgöringsform, har tjänsteställe i bostaden. Detta regleras i 12 kap. 8 § 3 st. 1 inkomstskattelagen (1999:1229).

Att ha tjänstestället i bostaden innebär att all förrättning som inte sker i bostaden är tjänsteresa.

Färdmedel

Det är arbetsgivaren som står för kostnaderna för resan och arbetstiden. Därmed är det också arbetsgivaren som i huvudsak bestämmer vilket färdmedel som ska användas för resan.

Tåg ska väljas om det är det lämpligaste färdmedlet. Vid resa med annat tåg än snabbtåg erhåller arbetstagaren plats i första klass eller motsvarande. Flyg bör väljas om det är det lämpligaste färdmedlet.

Om tjänsteresan genomförs så att sovplats måste nyttjas på tåg eller fartyg, erhåller arbetstagaren singelkupé/enkelhytt.

Efter arbetsgivarens medgivande (så kallat bilmedgivande) kan arbetstagaren också färdas i egen bil mot ersättning.

Bilersättning

Bilersättning är utgår enligt schablon för att motsvara kostnaderna för att köra egen bil i tjänsten och uppgår till 25 kr/mil (skattefritt). Har du bilmedgivande utbetalas därutöver en skattepliktig ersättning, 13 kr/mil. För varje passagerare höjs ersättningen med 1 kr/mil. Arbetsgivaren ersätter också direkta kostnader, ex. trängselskatt och parkeringsavgift, som uppkommer i samband med tjänsteresan. Bilmedgivande ska vara skriftligt och ges av din chef.

Boendestandard vid tjänsteresa

På tjänsteresa ska du bo i enkelrum med dusch och toalett på rummet. Saknar förrättningsorten tillgång till logi med denna standard kan du erbjudas annan boendestandard. Accepterar du denna boendestandard erhåller du tillägg om 200 kr/natt.

Vid övernattnings ombord på Försvarmaktens fartyg erhåller personal som ej är ombordmönstrade ett logitillägg om 200 kr/natt.

I nedanstående tabell illustreras fem situationer med tillhörande ersättningar.

	Enkelrum Dusch & toalett på rummet	Natt- traktamente (enl skatte- lagstiftning)	Logitillägg
FM tillhandahåller boende	Ja	Nej	Nej
FM anvisar boende	Nej	Nej	Ja (400 kr) inom 50 km (500 kr)
FM erbjuder logementstandard (valbar)	Nej	Nej	Ja (200 kr)
FM tillhandahåller delad lägenhet (eget sovrum)	Nej	Nej	Ja (100 kr, dusch & toa utanför rummet)
Arbetstagaren svarar själv för logi		Ja	Nej

Anvisat boende

Utifrån verksamhetens krav kan behov uppstå av annat boende än vad som anges i huvudregeln, varvid arbetsgivaren har rätt att anvisa annat ändamålsenligt boende. Det kan exempelvis röra sig om bortavaro kopplad till viss utbildningsverksamhet, samträning av stabs- eller förband-

senheter, eller annan verksamhet som har behov av att utföras i grupp.

Arbetstagaren erhåller ett logitillägg om 400 kr/natt om boendet håller lägre standard än huvudregeln.

Boendestandard vid längre förrättning

Du kan vid längre förrättningar bo i lägenhet med ett rum och kök/pentry. Om du delar lägenhet (med eget sovrum) med exempelvis kurskamrater under en utbildning får du 100 kr/natt i ersättning.

Boendestandard vid FMD

Om du tjänstgör med FMD gäller att arbetsgivaren anvisar dig boende efter verksamhetens behov, utan extra tillägg eller ersättning. Det kan innebära alltifrån normal boendestandard till förläggning i tält eller logement.

Traktamente

Traktamente är ersättning för förhöjda levnadskostnader under tjänsteresa. Traktamentet utgår för att kompensera arbetstagare för att de exempelvis inte kan laga mat själva eller för att kostnadsläget är högre på förrättningsorten.

Traktamente utgår enligt Skatteverkets normalbelopp.

För utrikes tjänsteresa gäller andra belopp:

- Heldagstraktamente (2026) utgår med 300 kr/dag (dag 1-90), respektive 210 kr/dag (dag 91-730) och 150 kr/dag (dag 730-).
- Halvdagstraktamente (om avfärd och/eller hemfärd sker så att resa börjar efter 12:00 eller avslutas före 19:00) utgår med 150 kr/dag.
- Nattractamente uppgår till 150 kr/natt.

Traktamente utgår endast om förrättningen äger rum mer än 50 km bort från tjänstestället och inkluderar minst en övernattnig. Traktamentet minskar i viss mån om du erhåller fri kost.

Från heldagstraktamente dras följande schablonvärden baserat på vilka måltider arbetsgivaren betalar (reducerat traktamente inom parentes):

- Frukost: 60 kr (42 kr, 30 kr).
- Lunch/middag: 105 kr (74 kr, 53 kr).
- Lunch och middag: 210 kr (147 kr, 105 kr).
- Helt fri kost: 270 kr (189 kr, 135 kr).

Om arbetsgivaren bjuder på fri kost utan att det rör sig om representation eller kost som ingår i hotellpaket/biljetter för allmänna transportmedel ska arbetsgivaren ta upp måltiderna i fråga som skattepliktiga förmåner. Traktamente minskas inte om kosten ingår obligatoriskt i biljett på allmänna transportmedel.

Hemresa

Vid längre förrättning på en och samma ort kan reglerna om hemresa bli aktuella. Reglerna gäller i det fall en tjänsteresa sträcker sig över en eller flera tjänstgöringsfria helger (eller tjänstgöringsfri tid i allmänhet). Reglerna gäller inte om förrättningen avslutas (ex. att tjänstgöringsperioden slutar) eller om en ny tjänsteresa (ex. till tredje ort) ska ske efter hemmavaron. Hemresa aktualiseras när en medarbetare åker hem för ledighet, utan att det sker i arbetsgivarens intresse, för att sedan fortsätta tjänsteresan på samma ort efter ledigheten.

Arbetsgivaren får skattefritt bjuda arbetstagare på upp till en hemresa per vecka. Det är också vad som erbjuds i Försvarsmakten, s k fri hemresa. Om arbetsgivaren redovisar hemresa som en förmån, får du dra av förmånsvärdet i din självdeklaration.

Hemresor ersätts enligt särskilda regler. Eftersom resan sker hem ersätts inte logi. Traktamente utgår inte heller. Eftersom hemresa inte är en arbetsuppgift, sker den på fritid (dvs inte arbetstid eller restid). Som huvudregel ersätts endast det billigaste färdmedlet. Tåg- och flygbiljetter ersätts dock efter vad som är skäligt. Bilersättning blir endast aktuellt om körning med egen bil medför en tidsvinst om två timmar (tur och retur).

Försvarsmakten ersätter dessa resor med endast 13 kr/mil, men du har rätt att dra av upp till 25 kr/mil i självdeklarationen. Du får även resa till ort där din familj bor, om det inte är på din egen hemort.

Tjänstledighet

Du har i dagsläget inte lagstadgad rätt till tjänstledighet. I praktiken har du dock rätt att vara borta från ditt civila arbete för att tjänstgöra som reservofficer. Även om du inte har rätt till tjänstledighet har du starkt skydd för din civila anställning vid all reservofficerstjänstgöring.

Din civila arbetsgivare får inte säga upp dig för att du tjänstgör som reservofficer. Detta regleras i särskild lag, 2 pkt. lag (1994:2076) om skydd för anställning vid viss tjänstgöring inom totalförsvaret m.m. Du har då samma skydd för anställningen som totalförsvarspliktiga har enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt (pliktlagen).

Skydd för anställningen regleras i 9 kap. 1 § pliktlagen. Du är dessutom skyddad mot repressalier eller ofördelaktig behandling av arbetsgivaren enligt 9 kap. 5 § pliktlagen. Din arbetsgivare får alltså inte särbehandla dig negativt för att du är frånvarande för tjänstgöring som reservofficer.

Får min civila arbetsgivare ge mig tjänstledighet?

Självklart! Många arbetsgivare är positiva till tjänstgöring som reservofficer, även om inte alla är det. Börja som regel med att komma överens om tjänstledighet i godo.

Om jag är statligt anställd?

Om du är statligt anställd har du rätt till tjänstledighet för tjänstgöring som reservofficer inom ramen för tjänstgöringsplan (krigsbefattning/RO1).

Du har dessutom rätt till löneutfyllnad. Bestämmelser om detta finns i 9 kap. 6 § villkorsavtalen.

Enligt reglerna i 13 kap. villkorsavtalen har du som är statligt anställd under vissa förutsättningar även rätt till

tjänstledighet (utan löneutfyllnad) för att arbeta i en RO2-anställning under 12 månader.

Reservofficersanställningen kan i princip aldrig vara en otillåten bisyssla enligt 7 § LOA.

Om jag är arbetslös?

Om du är arbetslös och uppbär a-kassa kan a-kassan ha villkor kring hur stora inkomster du får ha utan att det påverkar din rätt till ersättning. Kontrollera villkoren för vad som gäller för just din a-kassa.

Student och reservofficer

Ledighet från studierna

Rätten till studieuppehåll baseras på rätten till tjänstledighet. Reservofficerare har i dagsläget ingen sådan explicit rätt till ledighet. Studenter har inte lagstadgad rätt till anpassningar, studieuppehåll eller anstånd med studiestart för tjänstgöring som reservofficer eller officersutbildning. Hör med högskolan/universitetet du studerar vid vad som är möjligt för just dig.

Fribelopp och studiemedel

Fribeloppet anger hur mycket du får tjäna utan att ditt studiemedel från CSN påverkas. Fribeloppet utgår från taxerad inkomst, dvs inkomst av tjänst (arbete, sjukpenning mm), inkomst av kapital (kapitalvinst, räntor mm) och inkomst av näringsverksamhet (enskild firma). Lön du tjänar som reservofficer kan alltså påverka din rätt till studiemedel.

Heltidsstuderande studerar normalt 22 veckor under första kalenderhalvåret och 18 veckor under andra kalenderhalvåret. För 2026 är fribeloppet i dessa fall 103 203 kr respektive 126 149 kr. Om du tjänar mer än detta minskas ditt studiemedel med 61 procent för den överskjutande delen. Meddela CSN om förändringar i förväntad inkomst och överväg om du i stället ska ansöka om studiemedel för färre antal veckor. Läs mer hos CSN.

Utlandstjänstgöring

Internationell tjänstgöringsskyldighet

Sedan 2010 har alla reservofficerare internationell tjänstgöringsskyldighet. Det innebär att reservofficerare kan arbetsledas till att arbeta utomlands. Dock gäller vanliga regler om arbetsskyldighet, se avsnittet Anställning. Det är med andra ord frivilligt att tacka ja till erbjuden tjänstgöring, men när väl tjänstgöringen är accepterad kan Försvarsmakten arbetsleda dig till arbete i utlandet.

Olika former av tjänstgöring

Oavsett vilken anställningsform du tjänstgör i finns det olika regelverk som kan träffa din tjänstgöring utomlands:

- Utrikes tjänsteresa
- Internationell militär insats (IMI)
- Utlandskontrakt (URA)

Utrikes tjänsteresa

På samma sätt som tjänstgöring på annan ort i Sverige omfattas av regler kring tjänsteresa, gäller det vid tjänstgöring utomlands. I likhet med inrikes tjänsteresa står arbetsgivaren för resekostnader, boende enligt boendestandard och traktement. Rörlighets- och arbetstidsavtalen gäller som vanligt. Om inte annat sägs gäller ordinarie arbetstid osv.

För utlandstraktementa gäller olika normalbelopp för olika länder, se Skatteverket.

Internationell militär insats (IMI)

Internationella militära insatser regleras i särskild lag, den s k IMI-lagen. Lagen reglerar ex. FN-insatser och andra fredsbevarande insatser. Särskilda regler om anhörigstöd och disciplinansvar följer av lagen.

Som reservofficer är det möjligt att delta i en internationell militär insats både som RO1 och RO2. Absolut vanligast är att det sker inom ramen för en separat anställning RO2. Det är också brukligt att förberedande utbildning och träning i Sverige (utanför insatsområdet) sker i separata RO2-

anställningar och att själva insatsen (med tillhörande ledighet) sker i en annan RO2-anställning.

När en insats sker med stöd av IMI-lagen (även stödinsatser) gäller utlandsavtalet. Utlandsavtalet reglerar en mängd frågor, varav ett urval presenteras nedan.

Lön: Utgångspunkten är lönen för anställningen (I-lön). Utifrån denna beräknas s k faktorlön, $I\text{-lön} * 1,3 + 12\ 000$ kr. Faktorlön utgår under hela utlandstjänstgöringen, dvs tid i insatsområdet, tid för inarbetad semester och annan ledighet enligt utlandsavtalet.

Tillägg: Utifrån faktorlönen kan s k utlandslön beräknas. Utlandslön består av faktorlön, insatstillägg och utlandstillägg. Insatstillägget är ett risktillägg som utgår från vissa riskparametrar som uppdateras årligen. Utlandstillägget är som utgångspunkt 4500 kr/mån, men höjs med 4000 kr/mån för varje hemmavarande barn som den anställde har. Utlandstillägg utgår bara vid tjänstgöring över 30 dagar. Utlandslön utgår endast i insatsområdet, dvs inte i Sverige.

Semester: Semesteravtalet gäller som utgångspunkt. Semester som tjänats in under utlandstjänstgöring ska som huvudregel tas ut i direkt anslutning till hemkomst. Faktorlön utgår för dessa semesterdagar (plus semesterersättning enligt semesteravtalet).

Leave: Under utlandstjänstgöring tjänar man även in annan ledighet, s k leave. För varje utlandstjänstgöringsdag erhålls 0,166 dagar ledighet. Dessa dagar ska som huvudregel tas ut under tjänstgöringen, ex. i samband med hemresa. Ledigheten ska tas ut i Sverige, men faktorlön utgår. Sex månaders tjänstgöring ger ex. 29 dagars leave.

Hemresa: För att kunna återhämta i Sverige och hälsa på familj erbjuds ett antal hemresor under insatsen. Som huvudregel erbjuds en hemresa per tre månaders utlandstjänstgöring, men arbetsgivare och arbetstagare kan komma överens om

fler hemresor. Leave-dagar används vid hemmavaron i Sverige. Ledig tid i Sverige ska vara minst sex dagar per resa.

Utlandskontrakt (URA)

Försvarsmakten kan ingå överenskommelse med enskild arbetstagare om en särskild anställning med tjänstgöring i utlandet som varken är en insats enligt IMI-lagen eller en utrikes tjänsteresa. Man talar då om utlandsstationering. Vid utlandsstationering är man anställd av Försvarsmakten och är fortsatt folkbokförd i Sverige, men har sin arbetsplats i utlandet. Det finns idag inga generella villkor som gäller. Om arbetsgivaren inte tecknar ett s k utlandskontrakt (URA-kontrakt) gäller bestämmelserna om utrikes tjänsteresa. Skillnaden består i var arbetstagaren har sitt tjänsteställe.

URA är ett centralt avtal som lämnar mycket till de enskilda parterna att komma överens om. Det kan bland annat handla om merkostnadstillägg, hemresor, arbetstid, pension, försäkringsskydd mm med hänsyn till att man kommer bo på tjänstgöringsorten och därmed inte omfattas av svenska skyddssystem mm. Det tecknas normalt en URA-försäkring.

Träningsskor

Som anställd i Försvarsmakten är träning en arbetsuppgift. Du har därför rätt till ersättning för träningsskor. Under vissa förutsättningar gäller det även tidvis tjänstgörande personal.

Kontinuerligt tjänstgörande personal avsätter arbetstid för träning och får ett bidrag för att köpa träningsskor för detta. Bidraget uppgår till 1 200 kr mot uppvisande av kvitto och betalas ut högst en gång vartannat år.

Tidvis tjänstgörande personal har också rätt till bidraget under förutsättning att de tjänstgör minst 20 dagar under ett kalenderår. All tjänstgöring räknas liksom därtill hörande semester m m. Tjänstgöringen måste inte vara sammanhängande.

Be din närmaste chef om blankett för redovisning av bidraget och skicka in enligt instruktion.

Under utbildningen (ROU, RSOU)

Ekonomi under studierna

Under studietiden gäller villkor som liknar förmånerna för värnpliktiga. Den huvudsakliga skillnaden mot värnpliktsförmånerna är att du uppbär högre dag ersättning som kadett. Eftersom du får ersättning under studierna kan du inte samtidigt få från studiemedel från CSN. Vissa officersutbildningar kan ge rätt till lön.

Dina förmåner regleras i officersförordningen (2007:1268) och förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga.

Dagersättning: Under officersutbildning utgår dag ersättning om 240 kr/dag. Ersättningen är skattefri.

Måltider: Under tiden du studerar och befinner dig vid skolan får du fria måltider. Den tid du inte studerar eller när du inte får mat i skolan får du ersättning i pengar i stället så att du kan stå för dina egna måltider.

Bostad: Du får fritt boende under utbildningstiden. Boendet på skolan ska som lägst hålla logementstandard (delat boende med tillgång till dusch/wc utanför rummet)

Hemresor: Du har rätt till fria hemresor till och från in- och utryckning samt ett visst antal resor (normalt varje tjänstgöringsfri helg) till och från den plats inom landet där du är folkbokförd (även vissa andra platser).

Sjukvård och akuttandvård: Sjukvård och akuttandvård är kostnadsfri under utbildningen. I första hand ska du vända dig till Försvarshälsan vid ditt förband.

Familjebidrag: Det finns olika familjebidrag som du själv kan ansöka om hos Försäkringskassan. Det krävs inte att du har egen familj.

Familjebidragen inkluderar:

- familjepenning om du är försörjningspliktig
- särskilt bostadsbidrag för att täcka din hyra
- näringsbidrag kan i vissa fall betalas ut om du är egenföretagare (skattepliktigt)
- begravningsbidrag om en familjemedlem avlider.

Ersättning vid sjukdom eller skada

Du kan ha rätt till ersättning om du skadar dig eller blir sjuk till följd av utbildningen.

Rätt till ersättning följer bestämmelserna i lagen om statligt personskadeskydd (1977:265) och lagen om statlig ersättning vid ideell skada (1977:266).

Bestämmelserna följer i huvudsak samma regler som vid sjukdom eller skada i civilt arbete. Se avsnittet om arbets-skada längre upp, men notera att det är Försäkringskassan och Kammarkollegiet som administrerar ersättningarna och inte AFA Försäkring.

Särskilda förmåner som anställd

Om du arbetat som soldat, sjöman (kontinuerligt eller tidvis) eller civilanställd i Försvarsmakten i minst ett år (alltså aktivt tjänstgjort i minst tolv månader) när du påbörjar officersutbildningen, är du berättigad till särskilda förmåner.

Som soldat eller sjöman behåller du din grundlön, utan lönetak, minus 7 500 kr bruttolöneavdrag.

Som civilanställd behåller du din grundlön, upp till ett lönetak om 30 000 kronor, minus 7 500 kr bruttolöneavdrag.

Du behåller din anställning som GSS under studietiden. Du uppbär också de förmåner som framgår enligt ovan. Du uppbär dock inte övriga villkor som följer av anställningen (exempelvis arbetstidsberoende ersättningar, standard vid tjänsteresa osv.).

Kontrollera med ditt förband att du har beviljats särskilda förmåner om du anser dig ha rätt till det.

Engagera dig i reservofficersrörelsen

Både Natos och svensk försvarsförmåga är beroende av en välfungerande reservofficerskår. Den är bra för totalförsvaret, för folkförankringen och för vår demokrati – och utgör dessutom ett flertal olika givande nätverk.

Sverof, Sveriges reservofficerare, är en intresseförening för reservofficerare inom armén, flygvapnet och amfibiekåren. SMRO, Svenska marinens reservofficersförbund, samlar medlemmar inom marinen. Bägge förbunden har lokalavdelningar och kretsar i olika delar av landet. Medlemmarna i Sverof och SMRO omfattas av det fackliga stödet som Förbundet Reservofficerarna erbjuder.

Ta chansen att engagera dig i något av förbunden! Reservofficerare kommer framöver jobba allt oftare och allt mer i Försvarsmakten. Därför är det viktigt att öka förståelsen för reservofficerssystemet i den civila världen – och undanröja alla hinder så att du och dina kollegor ska kunna tjänstgöra och utvecklas som officerare. Ju fler vi är som stöttar systemet och varandra, desto större framgångar når vi.

Får du problem i jobbet som reservofficer – eller ser vägar att göra det mer attraktivt – kontakta oss!

Våra medlemsförmåner

Medlemmar i Sverof och SMRO omfattas av Förbundet Reservofficerarnas stöd. Som medlem får du:

- rådgivning
- stöd vid förhandlingar med Försvarsmakten
- tidningen Reservofficeren
- rätt att teckna privat inkomstförsäkring via medlemskap i Akademikernas erkända a-kassa
- förmånliga banklån genom Danske Bank
- rabatt på resor, boende och annat genom Saco.

Bli medlem

Inte medlem än? Bli det på:
reservofficerarna.se/bli-medlem/ →
Läs mer om Sverof på sverof.se/ om
SMRO på smro.se/

Ordinarie medlemskap i Sverof kostar 450 kr/år.
Ordinarie medlemskap i SMRO kostar 400 kr/år.
Blir du medlem redan som kadett är medlemskapet
kostnadsfritt under studietiden.

Kontakta oss för råd och stöd

Är du medlem och behöver
rådgivning? Svaren på de vanligaste
frågorna hittar du på:
reservofficerarna.se/rad-och-stod/ →

Du är också varmt välkommen att kontakta oss på:
kansli@reservofficerarna.se

FÖRBUNDET RESERVOFFICERARNA

Karlavägen 65, 114 49 Stockholm
kansli@reservofficerarna.se
www.reservofficerarna.se

Förbundet Reservofficerarna jobbar för att du som är reservofficer ska ha möjlighet att tjänstgöra militärt, med så bra villkor som möjligt. Vi företräder dig gentemot din militära arbetsgivare, och försöker även att underlätta för att du ska kunna verka som reservofficer, exempelvis genom att din civila arbetsgivare ska ge dig tjänstledigt och löneutfyllnad. Vi anser att reservofficeren gör en viktig insats för Sverige och samhället, att uppdraget medför kvalificerad kompetensutveckling och därför ska ses som meriterande.

